

નવા પાઠ્યપુસ્તકના અભ્યાસક્રમ આધારિત
દરેક વિભાગની સમજૂતી સાથેનું જવાબી સ્ટડી મટીરિઅલ...

ધોરણ
6

પ્રથમ સત્ર / દ્વિતીય સત્ર

અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ

Best
Reference
Material

ગુજરાતી
દ્વિભાષી પુસ્તક
અંગ્રેજી

Alankar[®]
Publication

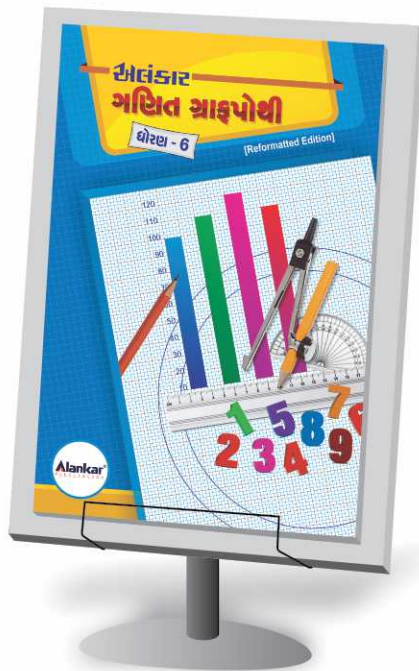
અનુક્રમણિકા

ક્રમ	પ્રકરણ	પેજ નં.
1	સંખ્યા પરિચય [Knowing Our Numbers] નોંધંગ અવર નંબર્સ	4
2	પૂર્ણ સંખ્યાઓ [Whole Number] હોલ નંબર્સ	20
3	સંખ્યા સાથે રમત [Playing With Numbers] પ્લેયિંગ વિથ નંબર્સ	29
4	ભૂમિતિના પાયાના ખ્યાલો [Basic Geometrical Ideas] બેઝિક જોમેટ્રીકલ આઈડિયાસ	42
5	પાયાના આકારોની સમજૂતી [Understanding Elementary Shapes] અન્ડરસ્ટેન્ડિંગ એલિમેન્ટ્રી શેપ્સ	51
6	પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ [Integers] ઇન્ટિજર્સ	63
*	નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર - 1 [Example Question Paper-1] એક્ઝામ્પલ ક્વેશ્ચન પેપર-1	74
7	અપૂર્ણાંક સંખ્યાઓ [Fractions] ફ્રેક્શન્સ	86
8	દશાંશ સંખ્યાઓ [Decimals] ડેસિમલ્સ	90
9	માહિતીનું નિયમન [Data Handling] ડેટા હેન્ડલિંગ	98
10	માપન [Measurement] મેઝરમેન્ટ	107
11	બીજગણિત [Algebra] એલજીબ્રા	116
12	ગુણોત્તર અને પ્રમાણ [Ratio and Proportion] રેશિયો એન્ડ પ્રપોર્શન	122
*	સંમિતિ [Symmetry] સિમેટ્રી	129
*	પ્રાયોગિક ભૂમિતિ [Practical Geometry] પ્રેક્ટિકલ જોમેટ્રી	133
*	નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર - 2 [Example Question Paper-2] એક્ઝામ્પલ ક્વેશ્ચન પેપર-1	140

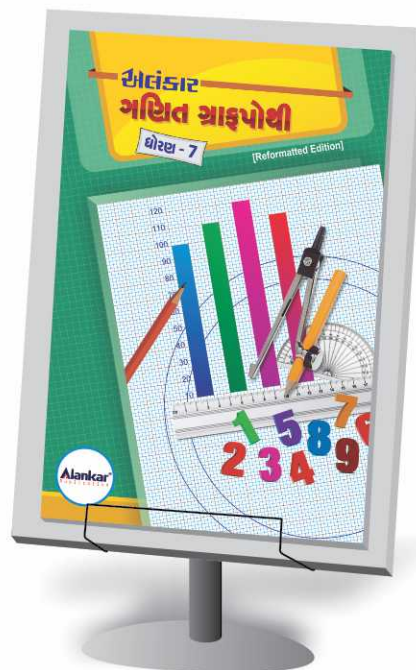
અલંકાર ગણિત ગ્રાફપોથી

ધોરણ 6 - 7 - 8

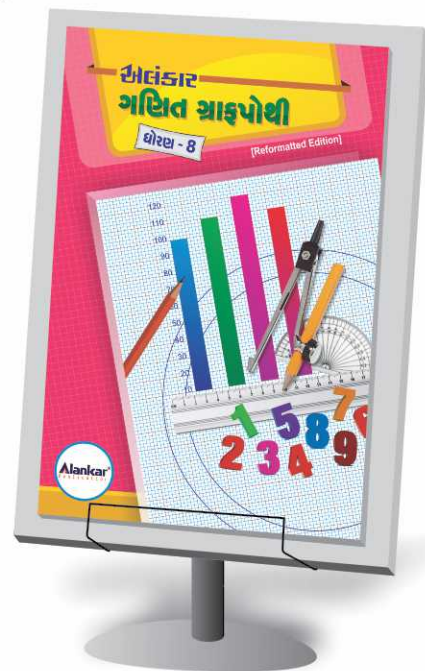
[Reformatted Edition]

H-38

I-38

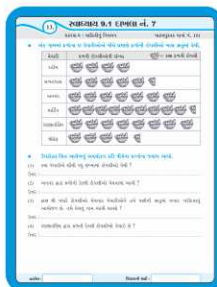

J-38

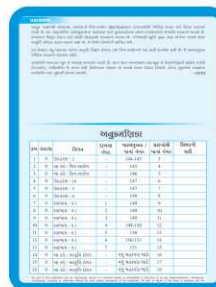
વિશેષતાઓ

શાળાકીય સર્વેચાહી
મૂલ્યાંકન કરવામાં
સહાયક.

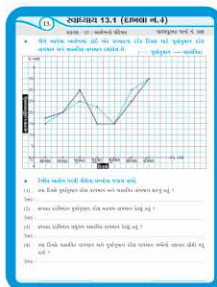
પ્રવૃત્તિલક્ષી
શિક્ષણ મુજબ.

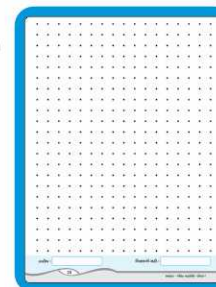
પાઠ્યપુસ્તકનાં
સ્વાધ્યાય અને
પુનરાવર્તનના બધા
જ દાખલાઓનો
સમાવેશ.

સ્વાધ્યાયપોથીના
દાખલાઓ માટે
ગ્રાફપેપર્સ.

જરૂરી આકર્ષક
આકૃતિઓ
સાથેની સમજ.

આઈસોમેટ્રિક
ડોટ પેપર્સ.

1.

સંખ્યા પરિચય

Knowing Our Numbers (નોંધગ અવર નંબર્સ)

ચાલો, નવું શીખીએ :

- મોટી સંખ્યા (largest number) :
આપેલ સંખ્યાઓમાં જેનું મૂલ્ય વધુ તે સંખ્યા આપેલ સંખ્યાઓમાં મોટી સંખ્યા છે.
- નાની સંખ્યા (small number) :
આપેલ સંખ્યાઓમાં જેનું મૂલ્ય ઓછું તે સંખ્યા આપેલ સંખ્યાઓમાં નાની સંખ્યા છે.

પ્રયત્ન કરીએ... 1

નાની - મોટી સંખ્યા

1. આપેલ સંખ્યાઓમાંથી સૌથી નાની (smallest) અને સૌથી મોટી (greatest) સંખ્યા શોધીને લખો.

સંખ્યા	સૌથી નાની સંખ્યા	સૌથી મોટી સંખ્યા
(1) 529, 27, 5869, 28749, 950	- 27	- 28749
(2) 88888, 888, 8888, 88, 890	- 88	- 88888
(3) 650, 5678, 45802, 6597, 956	- 650	- 45802
(4) 555, 9670, 89550, 360, 5555	- 360	- 89550
(5) 9005, 7005, 705, 905, 79005	- 705	- 79005

2. સૌથી મોટી સંખ્યા ફરતે અને સૌથી નાની સંખ્યા ફરતે કરો.

(1) 7845, <u>56</u> , 389, <u>75320</u> , 9983	(2) 567, 5607, <u>65670</u> , <u>70</u> , 705
(3) <u>909</u> , 8567, 9909, <u>99099</u> , 999	(4) 7605, <u>5670</u> , <u>9056</u> , 7609, 7650
(5) <u>88008</u> , 7005, 9005, <u>3003</u> , 66006	(6) 5673, 9842, <u>98042</u> , 8046, <u>420</u>

ચાલો, નવું શીખીએ :

સંખ્યાઓની તુલના (compare) કરતી વખતે પ્રથમ મોટી સંખ્યા દસહજાર સમાન (equal) હોય તો હજાર જુઓ. તે પણ સમાન હોય તો સો, દશક અને એકમ એમ સંખ્યાની તુલના થાય છે.

પ્રયત્ન કરીએ... 2

નાની - મોટી સંખ્યા

1. સૌથી મોટી સંખ્યા શોધી કરો.

- (1) 5603, 5683, 5608, 5697

2. સૌથી નાની સંખ્યા શોધી કરો.

- (1) 53605, 53905, 53305, 53705

- (2) 79863, 79965, 79205, 79481
 (3) 9999, 9872, 9788, 9671
 (4) 86675, 86657, 86627, 86672
 (5) 37872, 37372, 37672, 37972
 (6) 8562, 8589, 8569, 8547

- (2) 9302, 9308, 9309, 9306
 (3) 48532, 44532, 47532, 49532
 (4) 7531, 7331, 7931, 7731
 (5) 8592, 8599, 8596, 8591
 (6) 78965, 78975, 78995, 78985

3. સૌથી મોટી સંખ્યા શોધી કરો. અને સૌથી નાની સંખ્યા શોધી કરો.

- (1) 3962, 3992, 3982, 3932 (2) 65602, 65666, 65661, 65662
 (3) 7653, 9653, 8653, 2653 (4) 75472, 75072, 75972, 75572
 (5) 9753, 9653, 9253, 9853 (6) 53420, 53422, 53428, 25427

4. આ પ્રકાર (type)ની અન્ય છ સંખ્યાશ્રેણી જાતે રચો અને મિત્રો સાથે સંવાદ કરી સૌથી નાની સંખ્યા અને સૌથી મોટી સંખ્યા શોધો.

- (1) 4532, 6782, 6732, 4531 (2) 320, 550, 987, 321
 (3) 6784, 9532, 6786, 7241 (4) 5678, 3245, 4341, 854
 (5) 1345, 3423, 7821, 4325 (6) 6384, 2315, 6732, 1521

ચાલો, નવું શીખીએ :

આપેલી સંખ્યાઓનો ઉપયોગ કરીને સંખ્યા બનાવવી જેમકે, 3, 6, 2 અને 5. આ અંકોમાંથી 6532 સૌથી મોટી સંખ્યા બને તેમ જ 2356 સૌથી નાની સંખ્યા બને છે.

પ્રયત્ન કરીએ... 3

સંખ્યા બનાવીએ

1. આપેલા અંકોનું પુનરાવર્તન (repetition) કર્યા વગર ચાર અંક (digit)ની સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યા બનાવો. (નોંધ : 0942 આ ત્રણ અંકની સંખ્યા બને છે.)

- (1) 3, 9, 2, 5 9532 2359 (2) 4, 6, 2, 1 6421 1246
 (3) 3, 8, 2, 7 8732 2378 (4) 5, 0, 6, 7 7650 5067
 (5) 4, 0, 9, 2 9420 2049 (6) 5, 3, 8, 9 9853 3589
 (7) 7, 0, 8, 1 8710 1078 (8) 5, 6, 4, 2 6542 2456

2. કોઈ એક અંકનો બે વાર ઉપયોગ કરી ચાર અંકની સૌથી મોટી - સૌથી નાની સંખ્યા બનાવો.

- (A) 5, 9, 1 9951 1559 (B) 6, 7, 2 7762 2677
 (C) 3, 0, 5 5530 3035 (D) 0, 6, 3 6630 3036

3. આપેલા ઉદાહરણ (example) પ્રમાણે ચાર અંકની સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યા બનાવો.

ઉદાહરણ એકમનો અંક 7 રાખવો :	સૌથી મોટી સંખ્યા :	9	8	6	7
	સૌથી નાની સંખ્યા :	1	0	2	7
(A) એકમનો અંક 5 રાખવો :	સૌથી મોટી સંખ્યા :	9	8	7	5
	સૌથી નાની સંખ્યા :	1	0	2	5
(B) દશકનો અંક 8 રાખવો :	સૌથી મોટી સંખ્યા :	9	7	8	6
	સૌથી નાની સંખ્યા :	1	0	8	2
(C) સો નો અંક 2 રાખવો :	સૌથી મોટી સંખ્યા :	9	2	8	7
	સૌથી નાની સંખ્યા :	1	2	0	3
(D) હજારનો અંક 6 રાખવો :	સૌથી મોટી સંખ્યા :	6	9	8	7
	સૌથી નાની સંખ્યા :	6	0	1	2

4. આપેલ બે અંકનો બે - બે વાર ઉપયોગ (use) કરી ચાર અંકની સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યા બનાવો.

(A) 5, 2	<u>5522</u>	<u>2255</u>	(B) 6, 9	<u>9966</u>	<u>6699</u>
(C) 4, 1	<u>4411</u>	<u>1144</u>	(D) 3, 7	<u>7733</u>	<u>3377</u>

યાદો, નવું શીખીએ :

- ચડતો ક્રમ એટલે સૌથી નાની સંખ્યાથી શરૂ કરી સૌથી મોટી સંખ્યા સુધીની સંખ્યાને વ્યવસ્થિત ક્રમમાં લખવી.
- ઊતરતો ક્રમ એટલે સૌથી મોટી સંખ્યાથી શરૂ કરી સૌથી નાની સંખ્યા સુધીની સંખ્યાને વ્યવસ્થિત ક્રમમાં લખવી.

પ્રયત્ન કરીએ... 4

ચડતો - ઊતરતો ક્રમ

1. નીચે આપેલી સંખ્યાઓને ચડતા ક્રમ (ascending order)માં લખો.

(1) 271, 9752, 447, 7320	-	<u>271, 447, 7320, 9752</u>
(2) 5678, 5632, 5617, 5642	-	<u>5617, 5632, 5642, 5678</u>
(3) 8901, 25751, 36501, 4302	-	<u>4302, 8901, 25751, 36501</u>
(4) 5678, 9678, 3478, 5278	-	<u>3478, 5278, 5678, 9678</u>

- (5) 69420, 69425, 69421, 69428 - 69420, 69421, 69425, 69428
- (6) 9078, 7078, 2078, 8078 - 2078, 7078, 8078, 9078

2. નીચે આપેલી સંખ્યાઓને ઊતરતા ક્રમ (descending order)માં લખો.

- (1) 5621, 5670, 5675, 5672 - 5675, 5672, 5670, 5621
- (2) 75472, 75072, 75972, 75572 - 75972, 75572, 75472, 75072
- (3) 2635, 1788, 3975, 1897 - 3975, 2635, 1897, 1788
- (4) 21005, 28005, 29005, 22005 - 29005, 28005, 22005, 21005
- (5) 2971, 3521, 8715, 2547 - 8715, 3521, 2971, 2547
- (6) 97061, 97051, 97091, 97021 - 97091, 97061, 97051, 97021

ચાલો, નવું શીખીએ :

- ચાર અંકની સંખ્યા 9999માં 1 ઉમેરવાથી પાંચ અંકની સૌથી નાની સંખ્યા 10000 મળે છે.
- 42928ની સ્થાનકિંમત દર્શાવવા $4 \times 10000 + 2 \times 1000 + 9 \times 100 + 2 \times 10 + 8$ અહીં એકમ (ones)ના સ્થાને 8, દશક (tens)ના સ્થાને 2, સો (hundreds)ના સ્થાને 9, હજાર (thousands)ના સ્થાને 2 અને દસ હજાર (ten thousands)ના સ્થાને 4 છે તેથી "બેતાલીસ હજાર નવસો અઠ્યાવીસ" એમ વંચાય.

પ્રયત્ન કરીએ... 5

સંખ્યા વાંચન

1. નીચે આપેલી સંખ્યાને શબ્દો (word)માં લખો.

- (1) 10000 - દસ હજાર
- (2) 25000 - પચ્ચીસ હજાર
- (3) 37000 - સાડત્રીસ હજાર
- (4) 41600 - એકતાલીસ હજાર છસો
- (5) 16850 - સોળ હજાર આઠસો પચાસ
- (6) 65970 - પાંસઠ હજાર નવસો સિતેર
- (7) 79418 - ઓગણઝેંશી હજાર ચારસો અઢાર
- (8) 47689 - સુડતાલીસ હજાર છસો નેવ્યાશી

દરેક એકમની સમજૂતી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન

પ્રથમ સત્ર

દ્વિતીય સત્ર

અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ

ઘોરણ 2 થી 8 (બધા જ વિષયો)

વર્ગખંડમાં જવાબો લખવા-લખાવવા, હવે સમય બગાડવાની જરૂર નથી.

સ્ટડી મટીરિઅલ અવશ્ય વસાવો.

D-08

F-23

H-26

I-27

E-24

G-24

H-32

J-30

વિશેષતાઓ

- P.T.C., D.EL.Ed. અને B.Ed. ની પદ્ધતિથી તૈયાર કરેલું મટીરિઅલ.
- દરેક વિષયના દરેક એકમમાં સરળ શરૂઆતથી લઈ વિસ્તૃત પ્રશ્નો-જવાબો એક જ પુસ્તકમાં.
- દરેક એકમના અભ્યાસ-સ્વાધ્યાયના તમામ પ્રશ્નોના જવાબ.
- વ્યાકરણ અને નિબંધોનો સમાવેશ.
- પ્રયોગપોથી અને નકશાપૂર્તિના જવાબો.
- પુનરાવર્તનલક્ષી કસોટીઓ અને આદર્શ પ્રશ્નપત્ર.
- ગુણવત્તાયુક્ત કાગળ કવોલિટી અને આકર્ષક પ્રિન્ટિંગ.

કુરિયર દ્વારા બુક્સ ઓર્ડર કરવા માટે
સંપર્ક નં. : 9558047575 / 9726437575